

504

פרוטוקול מס' 13/א

טישיבת וועדת הכלכלה
סיום ג', כ"ג באדר תשס"ז - 6.3.1956
(בשעה 11.00)

חברי הוועדה

נכח:

ב. אבניאל - היו"ר
ס. אולמרט
ס. אונא
י. א. אלמוגי
ש. בז'רנו
י. נצני
ש. פרלשטיין
ג. שוקן
ש. שורש

מזכירים:

מר שביט -
מר פלכסר - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

1. סיכום הדיון על ענף הדליג.
2. סיכום הדיון בשאלת פיתוח ירושלים.

א. סיכום הדיון על ענף הדייג:

היו"ר ב. אבניאל:

פוחח את הישיבה,
עלינו לסכם היום את הדיון על ענף

הדייג. נשמע קידם פרטים נוספים מפי מר שביט.

מר שביט:

הבאתי לועדה חומר בקשר לחוק שהוציאה
הממשלה הבריטיה בשנת 1951/2 לעזרה
ענף הדייג, כולל הדייגים ותעשיית הדגים. לפי חוק זה, ניתנה עזרה
לבניית ספינות דייג בצורת הענקות או הלואות בתנאים נוחים. לפי חוק
זה, ניתנת עזרה גם לדייגים עצמם, הן ע"י סובסידיה קבועה למחירי הדגים
לפי יחידת משקל, והן ע"י סובסידיה לכל יום הפלגה בים, בשמירה שהספינה
איננה מצליחה לכסות את הוצאותיה. ישנה בבריטניה מועצה מיוחדת, מועצה
לדג הלבן, העוסקת בעניינים אלה.

חבר-הכנסת שוקן ציין אתמול בכנסת

שענף הדייג מבקש מהממשלה עזרה בסכום של 500,000 ל"י בזמן שהכנסתו
הגיעה בסך-הכל ל-1,500,000 ל"י. אין לשכוח שהשנה האחרונה היתה שנה
יוצאת דופן, שנת בצורת בענף הדייג. צריך גם להדגיש, כי זו הפעם
הראשונה שענף הדייג פונה בבקשת עזרה. הוא, אמנם, פנה בזמנו לועדת
הכלכלה בבקשת עזרה לבניית ספינות - והוא קיבל אותה - אך זו הפעם
הראשונה שהוא פונה בבקשת סובסידיה. גם ארצות אחרות, מפותחות יותר
מאננו, נוהגות לעזור לענף הדייג.

אין מתארת לעצמה האדמיניסטרציה את

העזרה שצריך להושיט לענף הדייג? ראשית, צריך לפצות את ענף הדייג
בעד ההפסדים שהיו לו בשנת 1955. הוטל על המחלקה לדייג לבדוק את
המאזנים של הספינות ונתברר שההפסד הגיע בשנת 1955 ל-450,000 ל"י.
הועדה הבינמשרדית, שהוקמה בזמנו לבדיקה בעיות הדייג, חושבת שהממשלה
צריכה לפצות את הדייג בסכום של 350,000 ל"י. בערך, אשר יחולק ל-27
ספינות, כלומר, 12,000-13,000 ל"י בממוצע לכל ספינה. הפיצוי לא
יינתן באופן שווה לכל ספינה, כי אם בהתאם לימי הפלגה ובהתאם לנתונים
נוספים של הספינה.

ביחס לשנת 1956, ואולי גם ביחס לשנים

הבאות, מדברת הועדה על הקמת קרן שתהיה מיועדת לעזרה לספינות בזמנים
של שפל, כדי שלא יהיה צורך לפנות מדי פעם בפעם לממשלה בבקשת עזרה,
כי זהו ענף הנתון לזעזועים עונתיים וגם בתוך העונות יש שנה של שפל
ושנה טובה יותר. מטליצים על הקמת קרן, שבה ישתתפו גם הממשלה וגם
הדייגים, עי"ז שכל דייג ישלם מכל סונה דגים הנמכרת מעל לסכום מסויים,
סכום המספיק לכיסוי ההוצאות. הקרן תפעל בצורה כזאת שאם הדייג לא
יכסה את הוצאותיו ממכירת הדגים, הוא יקבל תוספת מסויימת לכל סונה
דגים שמכר ויקבל גם תוספת מסויימת לכל יום הפלגה, במידה שישני הדברים
האלה יחד לא כיסו את ההפסדים. אני מעריך שבשנה הראשונה תכניס הממשלה
לקרן 200,000-250,000 ל"י והדייגים - 70,000 ל"י. הקרן לא תתבטל עם
גמר שנת הכספים, כי אם תשאר כפקדון אצל החשב הכללי.

ההצעה השלישית של הועדה היא - שיפור

דרכי השיווק, שבזה אנו חולים תקוות רבות מאוד. אנחנו מתכוונים לטיפול
בדג שהרגע שהוא מוצא מהרשת לסיפון הספינה רעד לרגע שהוא מגיע לסלה של
עקרה הבית. יש להציל בדג היטב, צריכה להיות פרסומת והמכרה
כתאימה, צריך לשפר גם את טיב שיטורי הדגים ולהפסיק את ייבוא השיטורים.

לאור העובדה שבחכניות הממשלה לספק
לאוכלוסייה 62,000 טונה בשר ירדנים, לעומת 35,000 טונה שהיו בשנה
שעברה, אנחנו מציעים להפסיק את יבוא הפילה.

כדי לאפשר את עבודת ספינות הדייג
לאורך חופים של מדינות ידידותיות, כגון טורקיה, חושבת המחלקה
להציע לוועדה - ולמעשה הועדה כבר קיבלה את ההצעה - כי במידה שהספינה
עובדת מחוץ למים הטריטוריאליים שלנו והיא נתונה להפסדים בגלל כעצר
הדייגים, חייבת הממשלה לפצות את הדייגים בעד ההפסדים מכספי הרזרבה
של הממשלה, גם בענין זה איננו יוצאי דופן - גם בארצות הברית קיים
חוק כזה. מכיון שכל ארץ מפרשת את ענין המים הטריטוריאליים לפי ראות
עיניה או בהתאם ליחסיה עם הארצות השונות, לכן כל דייג נתון לסכנת
מעצר, וכל מדינה הרוצה להרחיב את הדייג מחוץ לחופיה, חייבת לקבל על
עצמה את הסיכון.

במידה שמדובר על דייג לאורך חופים
של ארצות עוינות - הענין מכוסה ע"י חוק הארנונה. לפי חוק זה, ספינות
הנמצאות מחוץ למים הטריטוריאליים, דינן כדין ישוב ספר, הארנונה במקרה
זה פועלת רק לגבי הרכוש.

היו"ר ב. אבניאל:
היות ויש לנו ועדת משנה בהרכב ח"כ
שורש, אולמרט ואונא, אני מציע לצרף
אליה גם את חבר הכנסת שוקן, והיא תדון בכל הבעיות הקשורות בענף
הדייג ותעבד הצעת המלצות, שיובאו בפני מליאת הועדה.

ש. שורש:
אני מציע להזמין לישיבת ועדת המשנה
גם את מר אבינועם הלוי.

ח'חל'ט שועדת המשנה, בהרכב חברי הכנסת שורש,
אולמרט, אונא ושוקן, תדון בכל הבעיות
הקשורות בענף הדייג ותעבד הצעת המלצות,
שיובאו לדיון ואישור מליאת הועדה.
הועדה תקיים את ישיבתה הראשונה ביום ד',
7.3.56 בשעה 16.30.

ב. טיכום הדיון בשאלת פיתוח ירושלים:

היו"ר ב. אבניאל:
הכנסי הצעה מסקנות לטיכום הדיון בשאלת
פיתוח ירושלים, אני מציע שנדון עליה
מעייף-טעיף.

הקדמה:

ס. אונא:
אינני חושב שצריך להדגיש את הצורך
בהרחבת האוכלוסייה של ירושלים, לדעתי,
צריך קודם לבסס את קיומם של אלה הגרים כבר בעיר זו.

ש. שורש:
אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת אונא
ומציע לכתוב: "הועדה חוזרת ומדגישה
אח שגיבותו המדינית והבטחונית של פיתוח ירושלים וסביבתה החקלאית...".
שהכוונה לא תהיה לפיתוח העירוני של ירושלים.

ע.ע.

אינני מציע להדגיש במסקנות, כי "הועדה חוזרת על המלצותיה הקודמות בשאלות פיתוח ירושלים שעדיין לא הוגשמו". אני מציע שהועדה תקבע המלצות מבלי לציין שהיא חוזרת על מה שהוחלט.

פ. פרלשטיין:

ועדת הכלכלה המליצה בזמנו על שורה של עניינים שטרם הוגשמו. או שצריך לחזור על ההמלצות, או לפחות להצביע שהן טרם הוגשמו ושאונו ממליצים להגשימן.

אשר להרחבת האוכלוסיה של ירושלים, ראש עיריית ירושלים הופיע בפנינו הודיע שבתכניתו להגדיל את האוכלוסיה בכמה עשרות אלפי תושבים, והוא גם החלונן על כך שהסוכנות איננה מפנה חלק מהעלייה החדשה לירושלים. יכולות להיות דעות שונות בעניין זה, אבל אי-אפשר להתעלם מדעתו של ראש העיריה בעניין זה.

היו"ר ב. אבניאל:

אני סבור שאיש סאתנו לא יתנגד להצעת חבר הכנסת שורש לכתוב: "לפיתוח ירושלים וסביבתה החקלאית...". אני חושב שרוב הועדה אינו רוצה להשמיט את הפסוק על הרחבת האוכלוסיה, ההרחבה מתייחסת גם לעיר ירושלים וגם לסביבתה.

ציינתי בהצעת ההמלצות, כי "הועדה חוזרת על המלצותיה הקודמות בשאלות פיתוח ירושלים שעדיין לא הוגשמו...". לא כדי לבקר את הממשלה על כך שלא הגשימה חלק מההמלצות שנתקבלו בזמנו, אלא מכיון שלא רציתי לפרט שוב את ההמלצות ההן. רציתי רק להזכיר בצורה זו או אחרת את ההמלצות ההן.

נתקבל התיקון האומר, כי "הועדה חוזרת ומדגישה את חשיבותה המדינית והבטחונית של פיתוח ירושלים וסביבתה החקלאית...".

סעיף א':

האם המושג "איזור פיתוח סוג א'" כולל גם את שאלת הבנייה? אם הוא אינו כולל, צריך להדגיש זאת.

ס. אונא:

אני מציע לא להשתמש במושג "איזור פיתוח סוג א'", אלא לכתוב: "אזור פתוח".

ש. שורש:

הוחלט לנסח את סעיף א' כדלקמן: "לקבוע את ירושלים כאיזור פיתוח מזורז עם כל ההנחות וההקלות הנובעות מכך".

סעיף ב':

אני טוכן לקבל את הסעיף הזה אם יהיה באמת תיאום בין הגורמים המטפלים בעניין, ולא יצירת מוסד נוסף.

ס. אולמרט:

אני מתנגד להצעת הסעיף, כי אני חושב שתהיה זו סמכות שלישית. אני מציע להקים

פ. פרלשטיין:

ועדת תיאום. שבה יהיו מיוצגים כל הסטודות הקיימים.

ע.ע.

ועדת הכלכלה

6.3.56

י. א. אלמוגי:

אין לנו מחסור ברשויות, רשות נוספת איננה יעילות נוספת, מתפקידו של מנהל המחוז לתאם בין משרדי הממשלה, אם יתמנה נציב כזה בירושלים, תבאנה דרישות לסינוי נציב גם בערים אחרות, לכן, אני מציע למחוק את הסעיף.

ס. אונא:

כולם מסכימים שיש צורך בחיאות פעולות הגורמים השונים, השאלה היא: מהי הדרך הנכונה? יתכן שהצעת חבר-הכנסת פרלשטיין היא העדיפה, אבל צריכה להיות כתובת.

היו"ר ב. אבניאל:

כולם - החל טראש העיר, עבור דרך פועצת פועלי ירושלים וכלה בהתאחדות בעלי תעשייה התאוננו על כך שאין כתובת אל מי לפנות, אין מי שידאג לביצוע ההמלצות שנחקלו, ועל-כן החעורר הצורך בפינוי אדם בעל השפעה שידאג לכל הג'ל, אין זו רשות נוספת, זו כתובת לתלונות ולהתערבות בעל השפעה.

הוחלט לנסח את סעיף ב' כדלקמן: "למנות רשות

מתאימה למטען פיתוח ירושלים / בעלי סמכויות נרחבות כדי לתאם את הפעולות ולהגביר את הכאמצים לפיתוחה.

סעיף ג'

בתקבל.

סעיף ד':

ש. שורש:

אני מציע לכתוב במקום "מתן אשראי זול" - "מתן אשראי נוח".

י. א. אלמוגי:

החלק השני של הסעיף אינו בר-ביצוע.

היו"ר ב. אבניאל:

ניסחתי את הסעיף לאחר דיון עם פועצת פועלי ירושלים, התאחדות בעלי הנלאכה והתאחדות בעלי התעשייה, הם הציעו שהכספים מתקציב הפיתוח יינתנו בפישרין באחריות הממשלה - וזה ניתן לביצוע.

ס. אונא:

עד ככה שידוע לי, כל הכספים מתקציב הפיתוח ניתנים רק באמצעות בנקים, אולי אפשר לבקש מהממשלה שהיא תקבע את החנאים שלפיהם יתנו הבנקים את ההלוואות כחקציב הפיתוח.

ש. בז'רנו:

הבעיה היא שלפעמים הבנקים חוששים לסכן את עצמם בהלוואות מתקציב הפיתוח, הפתרון לבעיה זו הוא, שהממשלה תטכים במקרים טטוייכים לקבל על עצמה את הערבות כלפי הבנקים.

ש. שורש:

אם הממשלה תיתן ערבות, יבקשו אותה בכל המקרים.

ע.ע.

הוחלט לנסח את סעיף ד' כדלקמן: לתת עידוד ליצור הירושלמי ע"י מתן אשראי נוח, במיוחד להרחבת פיתוח היצור ולסוציאליזציה.
 על הממשלה להקל בקבלת האשראי הנ"ל ע"י הבנקים בקביעת תנאים מקלים ונוחים שיבטיחו את ביצוע ההלוואות הללו.

סעיף ה'

בתקבל

סעיף ו'

ש. בז'רנו:

לדעתי, אין צורך בסעיף הזה, המרכז לעידוד השקעות הון יכול לאשר כל מפעל,

טרזים להקל עליו, כמפעל מאושר.

ש. שורש:

אני מציע לפנות למרכז ההשקעות בבקשה שיצליף את התעשייה הירושלמית באישור מפעלים מאושרים.

ס. יוספטל:

אי-אפשר לשחרר את מפעלי ירושלים ממסים עירוניים, כי אחרת לא יהיה לעיריה סמה להתקיים, אשר לשחרור ממסים מטעמיים, אני מציע שגזטמזם בפנייה למרכז ההשקעות.

ס. אולמרט:

אני מציע להמליץ על מציאת דרך למתן הקלות ססיימות לתעשייה הירושלמית באותה הצורה בה ניתנות ההקלות למפעלים הנהנים מן החוק לעידוד השקעות הון.

ש. שורש:

אני מציע שהקלות הינתנה לגבי התעשיות במדינת ילגב* ההרחבות של התעשיות הקיימות.

הוחלט לנסח את סעיף ו' כדלקמן: הועדה כמליצה

שכל מפעל חדש שיוקם בירושלים יקבל את ההקלות הניתנות למפעלים הנהנים מן החוק לעידוד השקעות הון, גם אם הוא אינו בכלל במושג שלפיו היה מרכז ההשקעות מאשר אותו כמפעל מאושר. כמו כן, כל מפעל קיים שיורחב - ההרחבה תהנה מאותן ההקלות.

סעיף ז'

י. א. אלכונגי:

החלק השני של הסעיף אינו שייך לנושא שאנו דנים בו.

הי"ר ב. אבניאל:

בציגו הגופים האלה התאוננו לפנינו, כי העובדה שהם אינם משתתפים בהנהלת החברה הכלכלית לירושלים כביאה לסטייה מהעזרה המעשית שהיא צריכה להושיט לפיתוח התעשייה והמלאכה. נכון שאיננו צריכים לקבוע את פרטי השתתפות, אבל אנו יכולים להמליץ על הגדלת השפעתם.

ע.ע.

ש. בז'רנו:

אני מציע לכתוב במקום המלים:
"יש לדאוג להשתתפות מוגברת..." את
המלים: "יש לבדוק את מידת השתתפותם המוגברת..."

הוחלט לנסח את סעיף ז' כדלקמן: "על הממשלה
לתת עידוד יתר למוסדות העוסקים בפיתוח
ירושלים כגון: החברה הכלכלית הירושלמית
וכו", בתנאי שהכספים האלה יועמדו רק
למטרות פיתוח והרחבה של טפעלי תעסוקה
וייצור בירושלים, יש לבדוק את מידת
ההשתתפות המוגברת של נציגי התעשייה
והמלאכה בהנהלת החברה הכלכלית לירושלים.

סעיף ח':

אני מציע לבחוק את הסעיף. כבר דנים
בבעיה הכללית של מחיר המים, שאיננה

ש. שורש:

מיוחדת דוק לירושלים.

ש. בז'רנו:

אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת שורש.
אם ניצור תנאים מלאכותיים, נביא
להתייקרות התוצרת הכללית בכל הארץ ולא נגיע לייצור יעיל.

היו"ר ב. אבניאל:

אני התכוונתי להורדת מחיר מי השתייה
והמים הדרושים לתעשיות.

מ. אונא:

אי ננו יכולים שלא להתייחס לבעיית המים
בירושלים. ברור שלא בא בהשבון לדבר על
השלוואת מחיר המים/ לירושלים בשאר המקומות בארץ. עלינו לבקש מהממשלה לבדוק
את בעיית המים בירושלים, כדי שהיא לא תשמש גורם המעכב את התפתחות העיר.

י. א. אלמוגי:

אני מציע שהועדה תסתפק בהמלצה לבדוק
את האפשרויות להוזלת מחיר המים לצרכים
החיוניים בירושלים.

י. ניצני:

אני מצטרף להצעת חבר-הכנסת אלמוגי -
שהועדה וסליץ לבדוק את האפשרויות להוזלת
מחיר המים לפיתוח התעשייה בירושלים והחקלאות ההררית. בסביבתה.

ס. יונספל:

הוקם בירושלים מפעל מי ביוב המספק מים
זולים לחקלאות בסביבות ירושלים. לכן,
אני מציע לבחוק את הסעיף הזה, כי בעיית המים היא בעיה מסובכת ואיננה
מיוחדת דוק לירושלים.

ש. שורש:

אני מציע שהועדה תערוך בהזדמנות דיון
על מדיניות מחיר המים.

הוחלט לנסח את סעיף ח' כדלקמן: "הוועדה
ממליצה על בדיקת הדרכים להוזלת מחיר
המים בירושלים.

סעיף ט':

נתקבל

סעיף י':

נתקבל

סעיף י"א:

נתקבל

ש.ש. שורט:

אני מציע להוסיף סעיף בענין זיורז קצב ההתיישבות באיזור ירושלים.

הוחלט להוסיף סעיף י"ב שינוסח כדלקמן:
"הועדה ממליצה בפני משרד החקלאות והגורמים המיישבים לזרז את קצב ההתיישבות בסביבות ירושלים ע"י יצירת כפרים חדשים במקומות המתאימים וביסוס ההתיישבות הקיימת.

(הישיבה נועלה בשעה 13.00)